

ЈУ ОШ „Алекса Шантић“ Осмаци

Датум: 07. 06. 2018. г.

ЗАПИСНИК о реализацији огледног часа-наставног дана

Наставник: Снежана Стевић, професор разредне наставе

Разред и одјељење: Ia

Основни персонални подаци

Снежана Стевић је завршила Учитељски факултет у Бијељини 2002. године и стекла стручно звање професор разредне наставе. Стручни испит је положила 2004. г. на Педагошком факултету у Бијељини. Радник је ЈУ ОШ „Алекса Шантић“ Осмаци од јануара 2003. године. Укупно има 15 година радног стажа. У оквиру стручног усавршавања наставница је редовно присуствовала групном савјетодавно-инструктивном раду који организује и реализује Републички педагошки завод Републике Српске. Такође посједује низ сертификата о успешно завршеној обуци из области васпитно-образовног рада са ученицима. Наставница је учествовала на дводневном тренингу „Образовање за друштвену правду“, затим је присуствовала следећим семинарима: „Побољшање положаја дјеце и младих у Босни и Херцеговини, „Примјена Играоничког програма предшколског васпитања и образовања у функцији припреме дјеце за школу“, Школа и развој компетенција – Како учити и како живјети са другим“, „Мултимедијална настава и учење“.

Припрема огледног часа

Процедура за реализацију огледног часа је извршена у складу са Стручним упутством за припремање, реализацију и евалуацију огледног часа. Наставница је обавјестила директора школе да жели да реализује огледни час, потом је послала захтјев просвјетном савјетнику са образложењем и писаном припремом. Просвјетни савјетник се, након анализе писане припреме и консултација са наставницом, сложио да припремљени концепт наставе има елементе огледног часа, те да исти може бити реализован. Настава је заказана 05. јуна 2018. године у ОШ „Алекса Шантић“ Осмаци. Као евалуатори и посматрачи настави су присуствовали директор школе и педагог, два наставника из ЈУ ОШ „Свети Сава“ Зворник, један наставник из ЈУ ОШ „Десанка Максимовић“ Челопек, један наставник из ЈУ ОШ „Алекса Шантић“ Осмаци, један наставник из ЈУ ОШ „Вук Караџић“ Роћевић и педагог школе из ЈУ ОШ „Свети Сава“ Зворник. Час је имао статус регионалног огледног часа јер су часу присуствовали наставници из града Зворника и општине Осмаци.

Образложење огледног часа

Огледни час је реализован у првом разреду, а према концепцији интегрисаног тематског наставног дана. Тема наставног дана је била „Заштита животне средине“ у оквиру које су постављени следећи очекивани исходи: да ученици уоче разлику између загађене и незагађене воде, ваздуха и земљишта; наведу основне начине заштите животне средине; разумеју повезаност живог и неживог свијета; правилно одлажу смеће и отпатке; штеде енергију; не загађују околину; рециклирају и поново употребљавају предмете из окружења; науче да саде цвијеће, уређују школско двориште; активно сарађују са другима; слажу слагалице, сабирају и одузимају до десет; кроз игру покажу окретност, брзину и спретност.

Ова концепција наставе носила је више обиљежја огледног наставног часа. Оваквим начином организације наставе се настојало школу и наставу приближити родитељима, како би боље разумјели специфичности наставног рада и учествовали у припремању наставе. У том циљу је пет родитеља учествовало у припреми и снимању едукативних филмова. Одступање од традиционалне наставе огледало се и у самој организацији и реализацији наставе ван уобичајеног учионочког простора. Сарадници и едукатори у настави су били родитељи који су учествовали у припреми и снимању едукативних филмова, затим ученици трећег и четвртог разреда, са учитељицама који су били учесници квиза и наставница биологије, вођа Еколошке секције са члановима секције који су помогли при сађењу биљних врста што је допринијело оригиналности наставног дана. Сарадници су одабрани сходно наставној теми као и мјесту реализације наставе; улога представника вође еколошке секције је такође била да кроз разговор са ученицима, истим прошири знање о заштити животне средине. Учење на отвореном, у

природи, сађење цвијећа у сарадњи са еколошком секцијом и вођом исте, свакако превазилази традиционализам учења у школским клупама.

Методичка организација наставе

Настава је почела представљањем гостију и сарадника и најавом циља дана и планираних активности. Ученици су подијељени у четири групе чији су чланови били и ученици трећег и четвртог разреда. Наставница је називе група записала на табли. Затим је услиједило гледање едукативних филмова које су ученици припремили са родитељима. Такође, ученици су добили штампани материјал на коме су се налазили одговори за квиз питања. Квиз је био едукативно-такмичарског карактера. Послије сваког филма услиједила је кратка провјера наученог. Након прочитаног питања, ученици су се у оквиру групе договарали (до знања су могли доћи слушањем видео клипа или прелиставањем припремљеног материјала), бирали једног ученика који је скоковима по означеним пољима (у облику стопица) на поду долазио до циља и давао одговор. Наставница је дан раније припремила означена поља на поду и за сваку групу означен је пут кретања до циља. Група чији је члан први дошао до циља и одговорио тачно на постављено питање, добијала је један поен. На сваким следећим питањима, други ученици су прелазили стазу и одговарали на питање. Освојени бодови су сабрани на крају четврте етапе питања, након гледања четвртог едукативног филма и проглашени побједници су награђени дипломама. Овај групни рад је обиљежила велика заинтересованост ученика за рад и истицао се такмичарски дух код ученика. Послије ове етапе ученици су имали паузу, а ученици трећег и четвртог разреда су се заједно са својим учитељицама вратили у учионице. Следећа дидактичка игра, у другом дијелу дана, имала је за циљ да ученици прошире своја знања о заштити животне средине кроз игролике активности. Ученици су сједили у клупама. Услиједио је индивидуалан рад на дешифровању поруке. Ученицима су подијељене коверте са шифрованим порукама, а дешифрована порука је гласила СПАСИМО НАШУ ПЛАНЕТУ. Услиједио је разговор са наставницом о начину спашавања планете и помоћ ученицима око рјешења. Уз упутство наставнице услиједио је индивидуалан рад на слагању puzzli. Свака сложена слагалица је носила једно рјешење, тј. начин на који помажемо планети. Дошло се до једанаест начина како се спашава планета Земља. У наставку су прочитана добијена рјешења. У наредној етапи, наставница је ученицима показала апликације чисте и прљаве планете, након чега је услиједио разговор између наставнице и ученика о томе кад је планета срећна, а када тужна. У наставку је услиједио рад у паровима. Ученици су се договарали и записивали по једну реченицу о томе кад је планета срећна, а када тужна, након чега су читали реченице. У следећем кораку, ученици су рачунали и бојили. Наставница је ученицима подијелила листиће на којима је математичка бојанка и добили су упутства за рад. Задатак је веома креативно осмишљен, да кроз игру и рачунање воде ученика до знања и рјешења. У наредном кораку, након разговора о рециклажи, шта се све може рециклирати, ученици су имали задатак да у групицама анализирају дате апликације. Након тога, услиједила је игра рециклирања. Ученици су радили у пару. У току другог дијела дана, услиједила је рекреативна пауза. На рекреативној паузи су ученици могли, према интересовањима и жељи, да бирају између рјешавања осмосмјерке и скакања по стопицама. У току самих активности им је понуђен избор облика рада. Изјашњавали су се да ли желе радити самостално, у пару или групи. У завршној етапи ученици су изашли напоље у присуству наставнице, вође Еколошке секције, Снежане Поповић и чланова да засаде цвијеће. Цвијеће су засадили у старе, одбачене гуме аутомобила које је учитељица прије припремила за ову активност. Гуме су обојене разним бојама, земља је била припремљена, као и саднице и вода. Вођа еколошке секције је ученицима одржала предавање о рециклажи и истакла могућност поновне употребе одбачених предмета. Док су ученици са члановима секције садили цвијеће разговарали су о наученом, о заштити животне средине и о условима потребним за раст биљака.

Наставни радни дан је обиљежен следећим карактеристикама: активност ученика је била потпуна и на високом нивоу; истраживања и стваралаштва уз богата дидактичка средства која су допринијела очигледности наставе подигло је унутрашњу мотивацију ученика на највиши ниво. Наставница је веома вјешто подстакла следеће мисаоне активности ученика: уочавање, примјена, закључивање, анализа, синтеза, истраживање, евалуација, а кроз цијели наставни дан ученици су били и физички активни. Примјетна је била веома успјешна сарадња

међу ученицима унутар групе у току рада на задацима као и активираност ученика из трећег и четвртог разреда, што говори о високом нивоу другарства, међусобног разумијевања и солидарности међу ученицима. Активности су се смјењивале тако да је рад био динамичан и занимљив. Методичка организација је била одлична. Овај вид реализације наставе је захтијевао много труда и времена за саму припрему као и висок ниво креативности наставнице. Наставница је показала изузетну дидактичко-методичку стручност и вјештину, сналажљивост у непредвиђеним ситуацијама, истакла се демократским односом према ученицима; улогу предавача је замијенила улогом координатора, вође и организатора, а ученике веома вјешто доводила у кооперативне ситуације учења гдје су до знања долазили сами путем игре, истраживања и стваралаштва; ученици су радом и понашањем показали да су се одлично адаптирали у школи и да имају правилно педагошко вођење. Оваквом концепцијом рада наставница је успјела наставу приближити потребама и интересовањима ученика, а усвојено знање учинити трајнијим.

Евалуација огледног часа

У евалуацији огледног часа учествовало је осам посматрача и наставница као самоевалуатор. Сви евалуатори су час оцијенили као ОГЛЕДНИ ЧАС са максималним оцјенама за сваку детерминанту успјешности наставног рада. Као посебну вриједност овог наставног дана посматрачи су углавном истицали следеће: Укључивање родитеља у припремање наставе, укључивање ученика из других разреда, укључивање еколошке секције, висока мотивација ученика, усвајање знања кроз игру и стваралаштво, припремање едукативних филмова, однос ученика и наставнице, богат дидактички садржај.

ПЕДАГОГ
Снежана Михајловић

ПРИПРЕМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ТЕМАТСКОГ ДАНА

Заштита животне средине

Вријеме: 5. 6. 2018. године, од 9 до 12 часова

Мјесто: ЈУ ОШ „Алекса Шантић“ Осмаци

Разред: Први

Тема: Заштита животне средине

Предметна подручја:

Моја околина

Говор, изражавање, стварање

Физичко васпитање, ритмика, музика

Наставне методе: Разговор, интерактивна, истраживачка, практичан рад, писани радови, метода демонстрације,

Наставни облици: Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару

Наставна средства и помагала: Телефон, лап-топ, пројектор, очигледна наставна средства неживе природе, цвијеће, средства за рециклажу- гуме, наставни листићи, папири у боји, лијепак, маказе, слагалице, осмосмјерке, шифроване поруке,

Циљеви:

Укључивањем родитеља као сарадника и помагача у наставни процес обезбиједити ефикасније и ефектније остварење исхода учења;

Подстицање ученика да кроз игру и игролике активности у природном окружењу уче и развијају своје способности;

Складнији однос дјетета и природе кроз нове улоге ученика едукатора, глумца и еколога.

Задаци:

Подстицање и развијање истраживачких активности ученика;

Развијање одговорног односа према природи;

Усвајање и проширивање знања о живој и неживој природи, о односу човјека и природе, начинима загађења и заштити животне средине;
Упознавање појма, начина и могућности рециклирања;
Увјежбавање и усавршававање технике читања и писања;
Увјежбавање сабирања и одузимања бројева до 10;
Оспособљавање за активну борбу за очување и заштиту животне средине.

Очекивани исходи: Да ученик:

Уочи разлику између загађене и незагађене воде, ваздуха, замљишта;
Разумије повезаност живог и неживог свијета;
Наведе основне начине заштите животне средине;
Правилно одлаже смеће и отпатке; Штеди енергију; Не загађује околину;
Рециклира и поново употребљава предмете из окружења;
Сади цвијеће, уређује школско двориште; Активно сарађује са другима;
Слаже слагалице; Сабира и одузима до 10;
Кроз игру покаже окретност, брзину, спретност;

Литература:

Наставни план и програм за основно образовање, „Завод за уџбенике и наставна средства“, Источно Сарајево, 2014. година;
Сузуки Д., Бандерлинден, К. *Еколошке занимације*, „Одисеја“, Београд, 2014.
Белами, Д. *101 начин да спасимо планету*, „Одисеја“, Београд, 2004. гонина;
Ђорђевић, В. *Иновативни модели наставе*, „Образовна технологија“ 4/2007.

Уводне напомене

У сарадњи са ученицима и родитељима сам, на родитељском састанку, изабрала тему која за родитеље и ученике има практичну вриједност. Ученици су заинтересовани и имају искуства и знања о заштити животне средине. Тему смо разложили на четири подтеме: Загађење и заштита вода; Загађење и заштита ваздуха; Загађење и заштита земљишта и Енергија. Формирали смо четири групе.

Прва група, ученици: Катарина Делић, Матеј Латић и Валентина Бодирोगић; родитељ: Малина Делић. Они су изабрали да раде и истражују подтему Вода.

Друга група, ученици: Дејана Смиљанић, Слободан Дејановић и Ирнес Цакор; родитељи: Јелица Дејановић и Жељка Смиљанић. Они су изабрали да раде и истражују подтему Ваздух.

Трећа група, ученици: Мелиха Рамић, Ведад Рамић и Емина Цакор; родитељи: Едина Рамић и Индира Рамић. Они су изабрали да раде и истражују подтему Енергија.

Четврта група, ученици: Немања Букићевић и Миљан Смиљанић; родитељи: Јелена Вукићевић и Роса Смиљанић. Они су изабрали да раде и истражују подтему Земљиште.

Родитељима у ученицима сам дала кратке смјернице око снимања едукативних видео записа и подијелила штампани материјал, усмјеравала рад и подстицала активносту родитеља и ученика. Изузетно интересовање и позитивна клима је владала у радним групама. По реализацији задатака, свака група је предала материјал, а презентација филмова је остављена за тематски дан. Родитељи у ученици су пренијели позитивна и изразили жељу на поновним сличним активностима.

Договорена је сарадња са колегиницама Сањом Бодирогвић и Сањом Аћимовић, учитељицама трећег и четвртог разреда, које ће са групама ученика тих разреда присуствовати првом дијелу тематског дана, првих сат времена.

Унапријед су формирање мјешовите групе од по седам ученика првог, трећег и четвртог разреда.

Прву групу чине: Катарина Делић, Матеј Лазич, Валентина Бодирогвић, Михајло Поповић, Матеа Клисарић, Ивана Петровић, Сара Ступаревић;

Другу групу чине: Мелиха Рамић, Ведад Рамић, Емина Цакор, Данило Клисарић, Матеа Лазич, Његош Ступаревић, Ивона Јањић;

Трећу групу чине: Дејана Смиљанић, Слободан Дејановић, Ирнес Цакор, Маја Ћирковић, Емрах Раванчић, Никола Миличић, Биљана Дејановић;

Четврту групу чине: Немања Вукићевић, Миљан Смиљанић, Нејла Рамић, Алекса Урумовић, Николина Бодирोगић, Ламија Рамић, Андеа Бојковић.

РЕАЛИЗАЦИЈА ТЕМАТСКОГ ДАНА ПО КОРАЦИМА

1. КОРАК :

Представљам госте и сараднике, најављујем циљ дана, начин рада и планиране активности. За овај дио је планирано око 5 минута.

2. КОРАК:

Гледамо едукативне филмове које су ученици снимили са родитељима. Послије сваког филма слиједи кратка провјера наученог. Поред филмова, ученици ће по групама добити штампани материјал који садржи одговоре за квиз питања. Квиз је едукативно – такмичарског карактера.

Када прочитам питање, ученици у групи се договарају (до знања су могли доћи слушањем видео клипа или прелиставањем припремљеног материјала), па изаберу једног ученика који ће скоковима по означеним пољима на поду доћи до циља и дати одговор. Група чији члан први дође до циља и тачно одговори добија један поен. На сваком следећем питању други ученик мора прелазити стазу и „носити тачан одговор“. Освојени бодови се уписују и сабирају на крају четврте етапе питања. Између етапа, по потреби и жељи ученика, су кратке паузе. На крају квиза ћемо сабрати бодове, прогласити побједнике и подијелити слатке награде. Планирано је да ова етапа траје до 60 минута. Послије ове етапе је дужа пауза. Ученици трећег и четвртог разреда се враћају у своје учионице.

Изглед стазе по којој ће се кретати такмичари до циља

3. КОРАК:

У другом дијелу дана, ученици првог разреда остају сами да кроз игролике активности прошире своја знања о заштити животне средине. Ученици сада сједе и формирају три мање групе.

Индивидуални рад на дешифровању поруке. Ученицима подијелити коверте са шифрованим порукама. Дешифрована гласи СПАСИМО НАШУ ПЛАНЕТУ. Разговарати о начину спашавања планете и понудити дјечи помоћ око решења.

Индивидуалан рад на слагању puzzli. Сложена слагалица носи једно решење, начин, на који помажемо планети. Овако ћемо доћи до једанаест начина да спасимо Земљу. Прочитати добијена решења (око 15 минута).

4. КОРАК:

Показујем апликације ЧИСТЕ И ПРЉАВЕ планете и разговарамо о томе кад је планета срећна, а када тужна. Ученици раде у паровима, договарају се и записују по једну реченицу. Читамо записане реченице (око 10 минута).

5. КОРАК:

Рачунамо и бојимо. Дијелим ученицима листиће на којима је математичка бојанка и дајем упутства за рад. (око 10 минута индивидуалног рада)

6. КОРАК:

Разговарамо о рециклажи. Шта се све може рециклирати и поново употребити. Ученици у групама анализирају дате апликације (око 10 минута).

7. КОРАК:

Игра рециклирања. Рад у пару око 15 минута. У току другог дијела дана, ученицима је понуђена осмисљена, на чијем решавању ће добровољно и по жељи радити и попуњавати слободно вријеме између двије активности.

8. КОРАК:

Излазимо напоље да уз помоћ наставнице, вође Еколошке секције, Снежане Поповић и чланова секције засадимо цвијеће. Цвијеће ћемо засадити у старе и одбачене гуме аутомобила. На тај начин истаћи могућност поновне употребе одбачених предмета. Док радимо, разговарамо о наученом о заштити животне средине и о условима потребним за раст биљака, (око 30 минута)

Ученици ће се у предстојећем периоду старати о засађеним биљкама.

На крају ћу питати ученике како им се допада начин рада и како су се осјећали у току дана. Позваћу их да, на гумама, у којима ћемо засадити цвијеће, нацртају смајлића или тужнића.

ШИФРОВАНА ПОРУКА

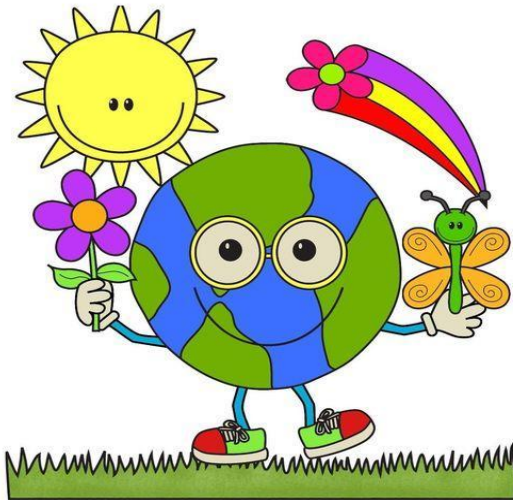
						
С	М	У	А	О	Л	
						
П	И	Н	Ш	Т	Е	
						
_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
						
_____	_____	_____	_____			

ФОТОГРАФИЈЕ ЗА СЛАГАЛИЦЕ

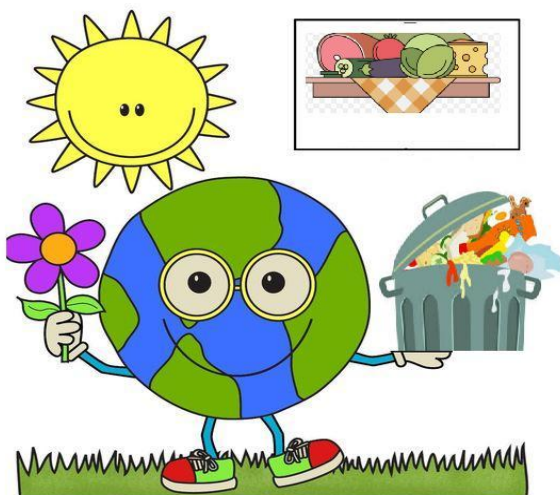
ВОЛИМО И ЧУВАМО БИЉКЕ И ЖИВОТИЊЕ

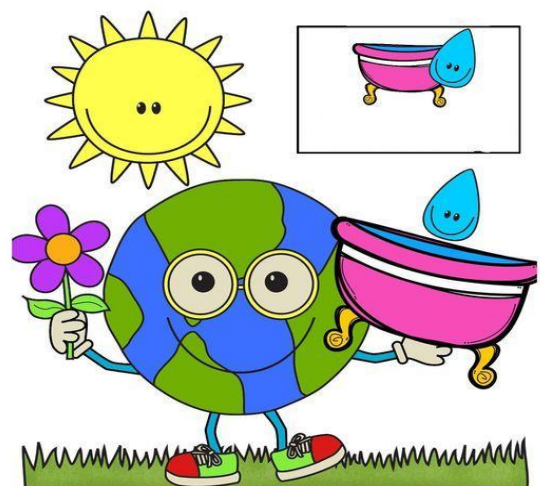
КАД ГОД ЈЕ МОГУЋЕ, ВОЗИМО БИЦИКЛ УМЈЕСТО АУТА

ЧУВАМО ОСТАТКЕ ХРАНЕ

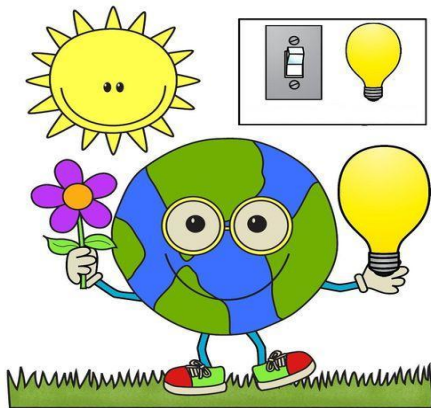

ЧУВАМО ВОДУ

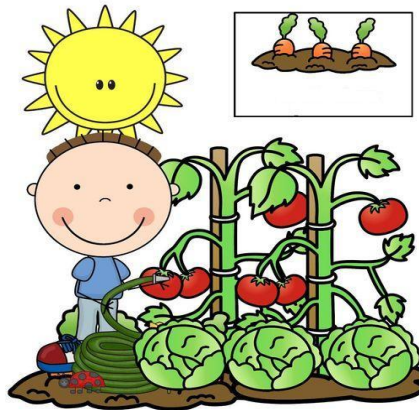

ИСКЉУЧИМО СИЈАЛИЦУ

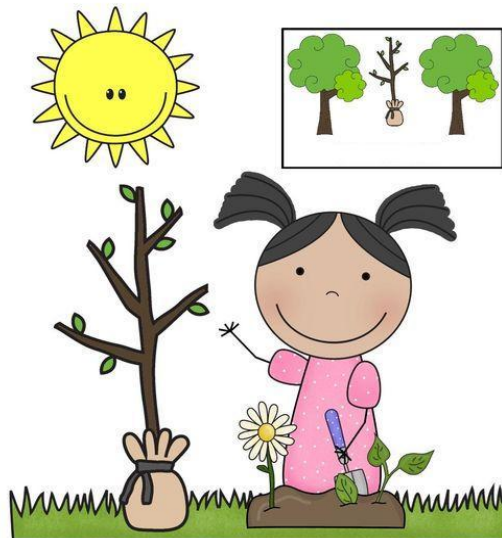
БИРАМО ОРГАНСКУ ХРАНУ

КОРИСТИМО ПАПИРНЕ КЕСЕ

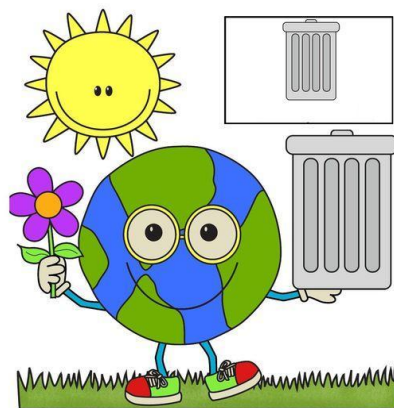
САДИМО ДРВЕЋЕ

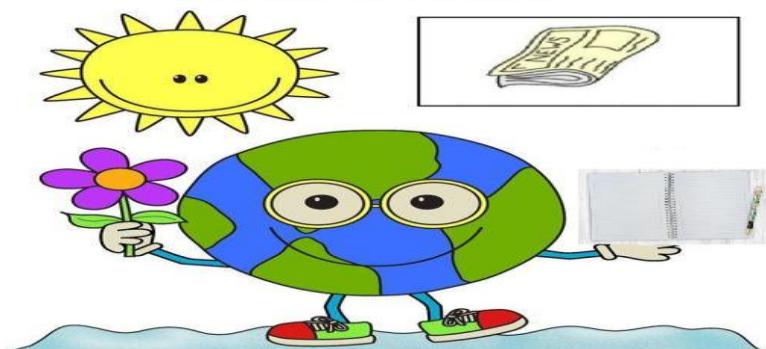
РЕЦИКЛИРАМО

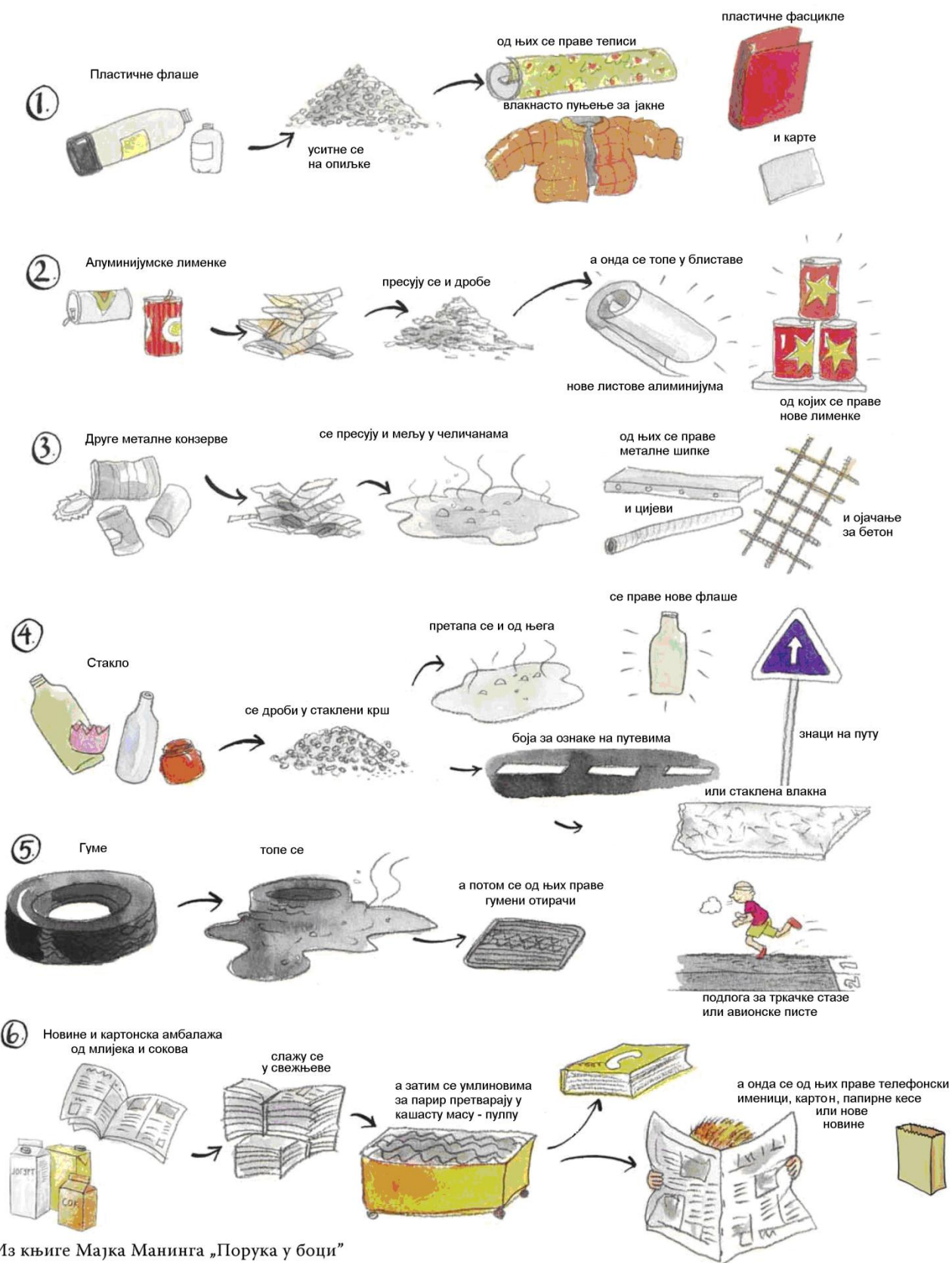
СМЕЋЕ БАЦАМО У КАНТУ

ШТЕДИМО ПАПИР

МНОГЕ СТВАРИ КОЈЕ СВАКОДНЕВНО КОРИСТИМО МОЖЕМО ДА РЕЦИКЛИРАМО УМЈЕСТО ДА БАЦИМО У СМЕЋЕ!

Из књиге Мајка Манинга „Порука у боци“

ИГРА РЕЦИКЛИРАЊА

Испод сваког контејнера залијепи одговарајући отпад!

МЕТАЛ

ПЛАСТИКА

ПАПИР

СТАКЛО

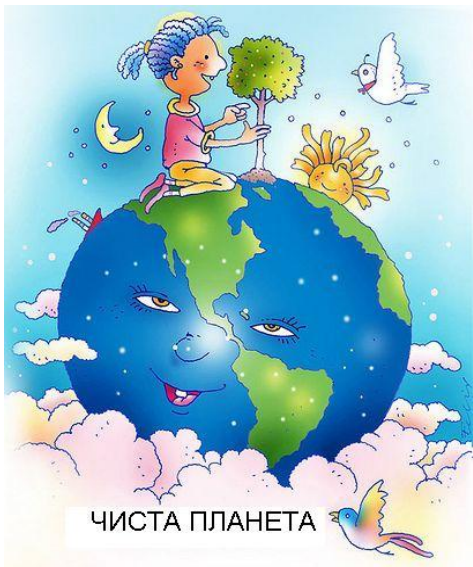
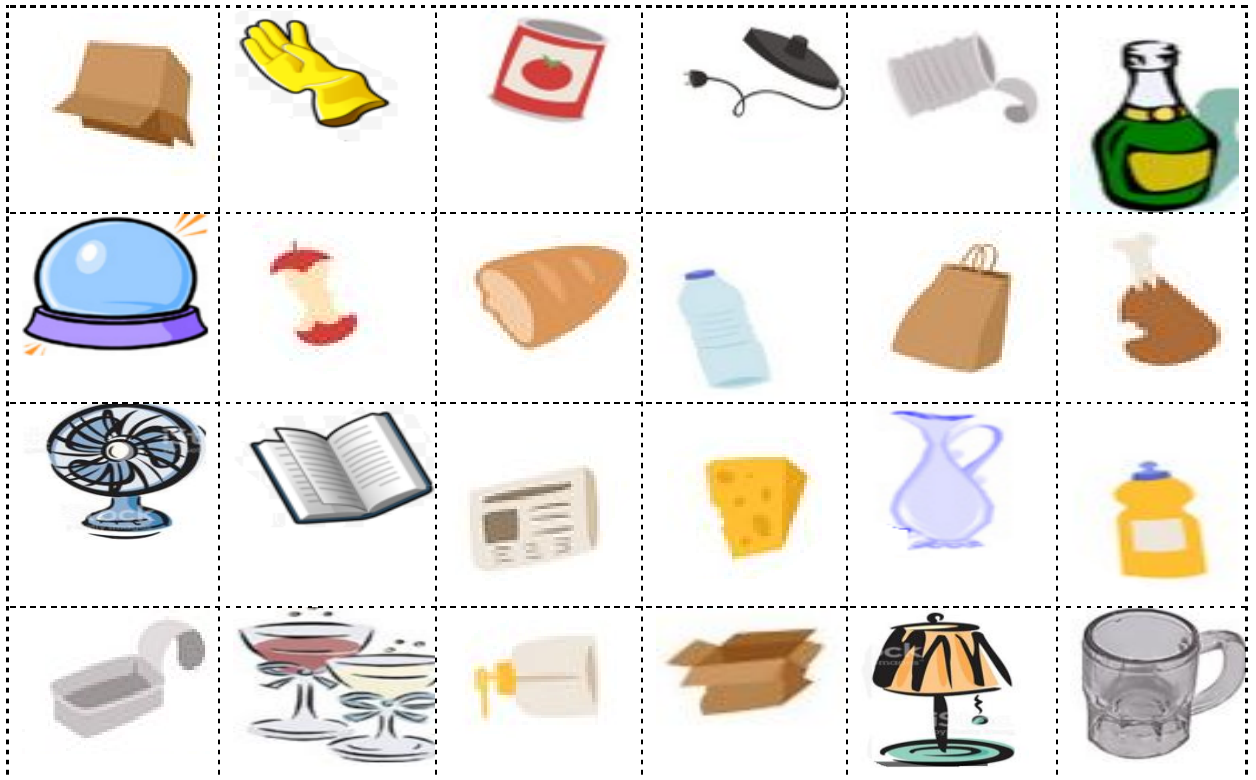
ХРАНА

Е - ОТПАД

ОСМОСМЈЕРКА

Пронађи ријечи које су испод написане. Осмосмјера крије још једну ријеч из екологије, пронађи је и запиши на линију.

В	А	К	И	Т	С	А	Л	П	О
А	П	Л	А	Н	Е	Т	А	И	Т
З	Л	С	М	Е	Ћ	Е	Ј	С	З
Д	А	Х	Р	А	Н	А	И	У	Д
У	С	В	О	Д	А	Ј	Г	Н	Р
Х	Т	Ј	Х	Љ	А	З	Р	Ц	В
Љ	И	Х	М	Л	Ф	Е	Е	Е	О
А	К	Е	И	У	Л	А	Н	Д	Д
Г	З	Ц	Г	Т	И	К	Е	С	А
У	А	Ж	А	Л	К	И	Ц	Е	Р

ПЛАНЕТА
СМЕЋЕ
ЗЕМЉА
ЕНЕРГИЈА
УГАЉ
ВОДА
ВАЗДУХ

СТАКЛО
СИЈАЛИЦА
СУНЦЕ
ДРВО
ХРАНА
КЕСА
ПЛАСТИКА

НАПИШИ ПО ЈЕДНУ РЕЧЕНИЦУ:

КАДА ЈЕ ПЛАНЕТА СРЕЋНА?

КАДА ЈЕ ПЛАНЕТА ТУЖНА?

ИЗРАЧУНАЈ И ОБОЈ!

1 - зелено

2 - смеђе

3 - боја коже

4 - плаво

5 - жуто

6 - розе

7 - црвено

8 - наранџасто

ПИТАЊА ЗА КВИЗ

1. Питања планирана после прегледа првог едукативног филмића:

- Које су особине воде?
- Који дио планете заузима вода, а колико од тога је пијаћа вода?
- Наброј узроке загађења вода?
- Како штедимо воду?

2. Питања планирана после прегледа другог едукативног филмића:

- Наведи особине ваздуха!
- Шта је ОЗОНСКИ ОМОТАЧ?
- Како настају киселе кише?
- Шта све загађује ваздух?
- На који начин можемо смањити загађење ваздуха?
- Због чега кажемо да су шуме ПЛУЋА ПЛАНЕТЕ?

3. Питања планирана после прегледа трећег едукативног филмића:

- Шта је енергија?
- Који су необновљиви извори енергије?
- Који су обновљиви извори енергије?
- Како штедимо енергију?

4. Питања планирана после прегледа четвртог едукативног филмића:

- Шта је земљиште?
- Која је разлика између санитарне и дивље депоније?
- Шта све загађује земљиште?
- Који су начини заштите и очувања земљишта?
- Наведи последице загађења планете!

ИЗГЛЕД МАПЕ УМА, за први дио дана

